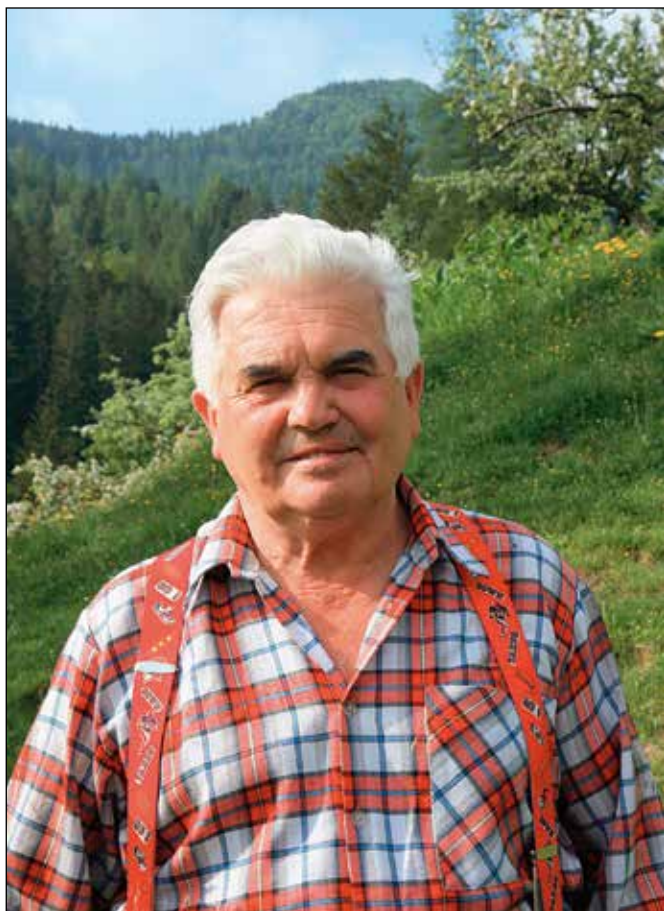

70 let Franca Peternelja, p. d. Jureža

Anton Sedej

Jubilant – 70-letnik
Franc Peternelj,
Davča 19. maja 2009.
Foto: Anton Sedej

Rojstni kraj z domačijo Jureževih

V davnih časih, ko se je še potovalo počasi, samo toliko hitro, kot so popotnika nesle noge ali konjska vprega, so ljudje radi pripovedovali, da je Davča tako velika kot Dunaj. Še danes velja, da je vse te dolge grape in slemena težko prehoditi v enem dnevu. Vas Davča je zato prav posebna znamenitost Slovenije. Ima površino obsežne vaške pokrajine. Zelo zanimiva primerjava še iz cesarskih časov, da je Davča večja od prestolnega Dunaja, ni bila čisto napačna. Davča je namreč hribovsko naselje na skrajno zahodnem delu Selške doline, na široko razloženo po razsežnem ozemlju med Blegošem in Poreznom, zato ni pretirano reči, da je Davča najdaljša slovenska vas, saj je od prve domačije spodaj pri Potoku od zgornjih pod Poreznom kar deset kilometrov razdalje. Zložna, dolga slemena, na katerih čepijo nizki obli vrhovi – kovki, povezujejo obe vogalni vzpetini. Ta slemena so rob, ki razmejuje, a ne ločuje Gorenjske od Primorske, ter Selško področje od Cerkljanskega. Glavni stražar na tej meji je Porezen. Ta gora ni samo mejnik davškega ozemlja. Od tu pa vse do Jadranskega morja ni nobenega

vrha več, ki bi se lahko kosal z njegovimi 1632 metri višine.

Domačije v Davči so bile od nekdaj kmečkega pokrepla. Življenje vaščanov se je spremenilo na bolje šele po drugi svetovni vojni, ko so se v dolini odprle možnosti za zaposlitev in ob tem bolj zanesljivi viri zaslužka.

Na predelu, ki desno meji na Štulcovo in Zgagovo grapo, levo pa na bližino slikovitih davških slapov, leži na pobočju pod Poreznom na Davškem brdu Jureževa domačija. Tu pod Poreznom živi s svojimi dragimi jubilent Franc Peternelj, gospodar Jureževe kmetije, zborovodja in organist davške župnije, človek, ki je vsestransko predan kulturnemu in gospodarskemu utripu Davče.

Zaradi preglednosti sem strnil njegovo ustvarjalno obdobje in pomembne življenjske dogodke v paleto poglavij, ki bolj nazorno predstavljajo preteklost in njegovo pripadnost Davči.

Letos sva se po novem letu v ta namen večkrat srečala, običajno pri njem doma, in ob najinem kramljanju so nastajali zapisi, ki odstirajo njegova zanimiva in bogata ustvarjalna življenjska obdobja.

Davča, 2007. Farna cerkev Naše ljube Gospe presvetega Jezusovega srca, župnišče, Jemčeva domačija, levo šola, v ozadju od leve Triglav, Slatnik, Lajnar in Dravh. Foto: Anton Sedej, september 2007

Starši in otroška leta

Prav tu v osrčju davških bregov in gozdov se je Jureževim staršem – očetu Francu Peternelju (1908–1961) in materi Alojziji, roj. Primožič (1912–1975), 27. 3. 1939 rodil sin France – jubilant, ki mu posvečam to pisanje. Jureževa prvorojenka je bila hči Cilka, rojena v letu 1936. Oče Franc, ki je bil doma pri Zakovkarju, se je po poroki z Lojzko leta 1935 priženil na Jurežovo domačijo.

Otroška leta sta Cilka in Francelj preživela ob skrbnih starših, ki so bili predani trdemu delu na kmetiji. Mati je imela na skrbi celotno gospodinjstvo, skrb za otroke ter je pomagala pri vseh ostalih delih na kmetiji, oče pa je poleg vseh težkih opravil na domačiji z vso vnemo vse do svoje smrti opravljal še dolžnosti zborovodje in organista cerkvenega pevskega zbora v davški župnijski cerkvi Naše ljube Gospe presvetega Srca Jezusovega. Oče in mati sta bila v svojih mladih letih tudi ustanovitelja in pevca cerkvenega mešanega zbora v Davči. Od leta 1936 so cerkveni pevci imeli pevske vaje pri Jureževih. Oče je opravljal dolžnosti organista in zborovodje od leta 1924 do leta 1960.

Otroštvo Jureževega Francelja je bilo povsem drugačno od otroštva njegovih vrstnikov v dolini. Pogoji življenja so bili v teh hribovitih krajih takrat težki in zahtevni. Potrebno je bilo res veliko truda in odrekani, da so se ljudje lahko preživljali in ohranjali vse tisto, kar so imeli. Kmetija pri Jurežu je bila ena od srednje velikih kmetij v Davči, ki je ob trdem delu vendar dajala dohodek družini za preživljanje.

Jureževa domačija je imela še to posebnost, da se je pri njih veliko prepevalo. Otroka Cilka in France sta že vse od zgodnje mladosti z navdušenjem spremljala pevce, ki so hodili k njim na pevske vaje. Vablivo je bilo tudi igranje na harmonij, kar ni bilo prav nič nenavadnega, saj sta otroka talent očitno podedovala po očetu. France se še dobro spominja dogodka, ko je prišel k njim na kmetijo veterinar Kocjan in povprašal očeta, ali ima tudi sin kaj smisla za instrumente. Takrat mu je oče ponosno odgovoril, da zna že kar dobro zaigrati kakšno pesem tudi na harmonij. Petletni France je korajžno pritiskal na tipke harmonija in zaigral Moj očka ima konjička dva. Veterinar je presenečen ob tem rekel očetu: "Iz tega fantiča pa še nekaj bo."

Jurežovo sorodstvo v Davči leta 1943. Spredaj sedi Franc Peternelj ml. s sestro Cilko. V sredini od leve sedijo: teta Alojzija Primožič, oče Franc Peternelj st., mati Alojzija, teta Terezija Primožič. Zadaj od leve stojijo: teta Amalija Primožič, stric Ciril Primožič, stric Janko Primožič in teta Felicita Primožič. Foto: družinski arhiv Jureževih

Dva organista, leta 1956. Od leve: Franc Gačnik, župnik v Sorici in Davči, ter Franc Peternelj st., p. d. Jurež, organist v Davči. Foto: družinski arhiv Jureževih

Jeseni leta 1946 je France začel obiskovati prvi razred osnovne šole v Davči. Rad se spominja svoje prve prijazne učiteljice Angele Kržišnik, ki je bila doma iz Poljan v Poljanski dolini. V tistem obdobju je v Davči poučevala približno sto učencev. Prizadevala se je, da bi učencem nudila čim več znanja in drugih vrlin za življenje. Dobro mu je ostalo v spominu, kako so prihajali zjutraj v šolo in se pred pričetkom šolske ure pokrižali in molili očenaš. V letu 1948 je prišla iz Novega mesta v Davčo učiteljica Marija Avsec, ki je bila Angeli Kržišnik v veliko pomoč. Kar nekaj let je poučevala na davški šoli. Obe učiteljici so davški učenci spoštovali in jih imeli radi. Osnovno šolo je Franc Peternelj zaključil v šolskem letu 1954/55, zatem pa je kot 16-letni fant ostal doma v oporo in pomoč očetu in materi pri delu na kmetiji.

Fantovsko obdobje, služenje vojašcine, vrnitev domov in prevzem kmetije ...

Jureževi starši so bili hčerki in sinu velik vzor in vzpodbuda, tako ob delu na kmetiji in pri domačih

opravilih ter kasneje pri sodelovanju v cerkvenem pevskem zboru. France in Cilka sta imela po starših prirojen pevski, po očetu pa še glasbeni talent. Leta 1957 je Jurežev France prvič stopil v pevske vrste cerkvenega zbora v Davči, ki ga je učil in vodil njegov oče. Imeli so dober pevski sestav. Večinoma so v zboru sodelovali vaščani Davče, nekaj pa jih je prihajalo tudi iz bližnjih Novakov. Sodelovanje pevcev s cerkljanske strani iz vasi Novakov je bilo v navadi še iz prejšnjih časov. Sodelovanje ter druženje prebivalcev obeh vasi ostaja tradicija, ki se je ohranila do danes in povezuje tudi cerkvene pevce obeh župnij.

Prišlo je obdobje, ko je leta 1959 France odšel k vojakom v JLA – Jugoslovansko ljudsko armado. Vojaški rok je služil kot vezist najprej v Požarevcu, zatem v Mostarju, Pločah, Makarski in Lovranu. Domov se je vrnil po novem letu 1961.

Vrnitev od vojakov je bila mlademu Francetu v posebno zadovoljstvo, toda doma so ga že čakale nove skrbi in težave, saj je bil oče resno bolan in je le štirinajst dni po njegovem prihodu, 29. januarja 1961, umrl v ljubljanski bolnišnici. Mladega Jureževga gospodarja je očetova smrt močno prizadela, saj je tako nenadoma vsa skrb za vodenje kmetije prešla na njegove rame. France se je znašel v brezizhodnem položaju. Za izboljšanje pogojev dela na kmetiji je bilo treba mnogo postoriti. Država takrat ni imela še nobenega posluha za razvoj in napredek kmetijstva v hribovitih krajih, med katerimi je bila tudi Davča. Resno je začel razmišljati, kako naprej, za katero smer naj se odloči, katera bi mu pomenila boljšo perspektivo za prihodnost. Posebej je bil zaskrbljen, ker Davča takrat ni imela še nobene ustrezne cestne povezave z dolino in so bili pogoji kmetovanja skrajno nemogoči. Poleg tega še ni bila urejena elektrifikacija vasi, kar je bila še dodatna velika ovira za normalno, človeka vredno življenje. Poleg Jureževa sta imeli svojo skupno manjšo elektrarno na enosmerni tok še dve sosednji hiši. Skrbelo ga je, kako bo obnovil hlev in domačo hišo, ki sta bila v slabem stanju, pokriti s slamnato kritino.

Na Jureževi kmetiji sta po očetovi smrti ostali z njim še mati Lojzka in sestra Cilka. Leta 1962 se je

Vojaški nabor ("štelnga") v Železnikih. Franc Peternelj (s harmoniko in svojimi sovrstniki). Foto: Lojze Šturm, družinski arhiv Jureževih

sestra odselila k stricu Janku Primožiču na Breznico pri Žirovnici, kjer je kupil hišo. Stric Janko je bil zaposlen v Železarni na Jesenicah, Cilka pa je našla delo v Verigi Lesce.

Tako sta z mamo ostala sama na kmetiji. Okoliščine so mlademu Jureževemu gospodarju ob razmišljanju, kako naprej, povzročale velike skrbi in negotovost. Ob vsem tem je takrat občina priporočala, naj se mladi odločajo za zaposlitev v dolini, kjer je bilo lahko najti zaposlitev. V težkem, zanj brezizhodnem položaju se je leta 1963 France odločil, da se bo odselil iz Davče. Tudi nekaj njegovih sovrstnikov je že odšlo v dolino za boljšim kruhom. V Lescah je izvedel za kmetijo, ki je bila v prodaji, jo vzel v zakup ter podpisal kupoprodajno pogodbo.

France je odkril svoj načrt materi in ji potožil, da bi rad odšel v dolino, in tako mogoče lažje urejal svojo prihodnost. Mamo je to zelo prizadelo in se z njegovo odločitvijo ni mogla nikakor sprijazniti. Rekla mu je: "Tolk in tolk stoletij so ljudje živeli na tej kmetiji, a ti si pa taka reva, da si ne upaš nadaljevat tradicije Jureževe domačije." Mati je bila seveda ponosna na zgodovino Jureževe domačije, ki jo je leta 1808 postavil Wric Jurij, po katerem se je prijelo tudi hišno ime Jurež.

Nasveti, spodbude in prošnje žalostne matere so

sina odvrnile od načrtovane odločitve. Z zanosom, vendar z obilico dvomov se je odločil, da za vsako ceno nadaljuje tradicijo kmetovanja na Jureževem posestvu. Mati je bila ob odločitvi sina presrečna, saj jo je že obdajala grenkoba in skrb zase, za prihodnost domačije in sina.

Skrb za kmetijo, gradnja cestne povezave

V spominih jubilanta Franceta Peternelja sva se vrnila nazaj v obdobje, ki je zaznamovalo njegovo prihodnost kot svetel premik v upanje na boljše čase.

Najprej je imel v načrtih, priti do ustrezne cestne povezave od hiše do križišča k Jemcu. To je bil vsekakor velik zalogaj in imel je malo upanja, da bi vzpostavili to cestno povezavo z Zg. Davčo, kar bi jim odprlo okno v svet in jim na tem odročnem hribovskem terenu zagotovilo existenco. Takratni dostop do Jureža preko kolovoza od Zgaje je bil skrajno nemogoč in možen samo s konjsko vprego. Srečno naključje za Davčo je bilo, da je bil domačin Anton Golja leta 1961 predsednik občine Železniki in kasneje tudi predsednik Kmetijske zadruge Češ-

njica; Ivan Prezelj, p. d. Podgrivar, iz Davče pa je opravljal dolžnosti predsednika Krajevne skupnosti Davča. Oba zanesenjaka sta bila predana reševanju vaških težav. Za potrebe operativnih premikov gradnje komunalne infrastrukture je bil imenovan s strani vaščanov gradbeni odbor, v katerem je sodeloval tudi Franc Peternelj, ki je sprejel tudi funkcijo predsednika. Naloga gradbenega odbora je bila gradnja ceste od križišča na odcepu k Jemcu do Pod kotlov oz. Davških slapov. Trasa ceste je potekala ob potoku Davščice v razdalji štirih kilometrov. France se spominja, kako je bila omenjena gradnja zahtevna, od države pa ni bilo pričakovati nobene finančne pomoči. Kot predsednik gradbenega odbora je bil France zadolžen za zbiranje sredstev v te namene. Pričeli so z zbiranjem lesa, ki je bil edini vir za pokritje stroškov. Jureževa kmetija je za te potrebe darovala 48 kubičnih metrov lesa. Od tega so morali po takratnih predpisih plačati prispevke Gozdnemu skladu v Škofji Loki, kljub temu da je šel les v te namene. Vložil je celo prošnjo za oprostitev dajatev, vendar temu niso ugodili. Kljub težavam je gradnja te cestne povezave uspešno potekala od leta 1962 do leta 1964, ko je bila cesta do Jureževe kmetije že usposobljena za prevoz s tovornjaki. Že v letu 1964 so s pomočjo Kmetijske zadruge Škofja Loka, ki jim je posodila traktorje, pristopili k obnovi

prve faze gospodarskega poslopja – hleva, kjer so zamenjali leseni strop z betonsko ploščo in obnovili ostrešje z novo strešno kritino. Kasneje so pristopili še k notranji ureditvi hleva, kjer so sodobneje uredili stojišča za živino z Grabnerjevo navezo. Sledila je še gradnja stolpnih silosov v hlevu. Ves ta napredek na kmetiji je dal mlademu Jureževemu gospodarju zanos in močno voljo za delo na kmetiji. Težave so bile le v tem, da je manjkalo delovne sile, saj sta bila z mamo sama za vsa opravila. Franceta je zatem čakala še ena zahtevna naloga – obnova hiše. Jureževa hiša je bila stara in dotrajana. V letih 1966–1967 mu je uspelo popolnoma obnoviti bivalne prostore s celotno notranjo preureditvijo.

Poroka in skrb za družino

Nastopil je čas, ko je bilo treba poskrbeti tudi za najpomembnejše življenjske korake – ustvariti si družino in s tem zagotoviti pomoč in nasledstvo gospodarjenja pri Jurežu. Druženja, poznanstva in simpatije mladih fantov in deklet na vasi so bili v tistih letih poleg trdega dela na kmetijah vsem mladim na vasi v prijetno zadovoljstvo in razvedrilo. Obenem pa je vse čakala velika odgovornost in skrb, kako spoznati pravo dekle oz. fanta, ki bo kot bodoči mož

Poroka Franca Peternelja ml. z Minko Koder 2. julija 1967. Zadaj od leve stojijo: Milan Peternelj, p. d. Zakovkar, Gabrijel Peternelj, p. d. Pstinar, in Matevž Čemažar z Jesenic. Foto: družinski arhiv Jureževih

oz. žena pripravljen oz. pripravljena sprejeti delo na kmetiji.

Francetu Peternelju je bila sreča naklonjena zelo blizu domačije. V cerkvenem pevskem zboru župnije Davča so sodelovali pevci in pevke iz številnih družin.

Od same ustanovitve zbora je bilo v zboru več pevcev in pevk iz družine Koder, p. d. Štulcovih. Ob tem pevskem in prijateljskem druženju so bila tudi srečna naključja, kjer so nastajala tesnejša osebna poznanstva in celo zakoni. V tej družini je Jurežev France spoznal svojo življenjsko sopotnico Minko Koder, p. d. Štulcovo.

Mladi Jurežev gospodar France Peternelj in Minka Koder sta se poročila 2. julija 1967 v davški farni cerkvi. Prihajale so nove radosti in družinske skrbi – nastajala je nova generacija Jureževih. Na svet so prihajali otroci: sin Primož leta 1968, hči Helena 1969., sin Franci 1971., sin Simon 1974. in sin Janez v letu 1977.

Starša sta bila vesela svojih potomcev, obenem pa sta s polno odgovornostjo prevzemala skrb za zdravje in vzgojo otrok. Delo in skrbi sta si razdelila, kot je bilo v navadi na kmetijah, bila sta eden drugemu v oporo in pomoč. France še danes rad potoži, kako so bile v tistem času kmečke družine prikrajšane za pomoč države, saj starši niso bili deležni nobenih otroških dodatkov in drugih bonitet. Jureževa družina je bila odvisna le od lastnih pridnih rok, ki so opravljale delo za preživetje na kmetiji.

V veliko oporo in pomoč je bila mladi družini mati Lojzka, ki je pomagala pri vseh delih na kmetiji in v gospodinjstvu, dokler ji je služilo zdravje. Posebno skrbna je bila pri varstvu in vzgoji vnukov, ki se jim je posvetila zadnja leta svojega življenja.

Sodelovanje v Občinski skupščini Škofja loka, v kmetijskih in gozdarskih organizacijah

Franc Peternelj je bil v maju leta 1969 izvoljen za občinskega odbornika Občinske skupščine v

Škofji Loki, ki je v zboru krajevnih skupnosti zastopal področja volilne enote Zali Log in Davča: Ravne, Torko, Potok, Osojnik, Zalo in del Martinj Vrha. Obe krajevni skupnosti, Zali log in Davča, sta imeli v občinski skupščini enega delegata – odbornika. Peterneljev predhodnik je bil Anton Žbontar z Zalega Loga. Obiski občinskih sej v Škofji Loki so bili poleg prizadevanj za razvoj Davče in ostalih vasi za odbornika še dodatno breme, ki je bilo povezano tudi s prevozom do Škofje Loke. Odborniki so prejeli plačano sejnino ter povrnjene stroške za avtobus, ki pa je v tistem času vozil od Davškega mosta do Škofje Loke. Od doma je France moral do avtobusne postaje prehoditi 11 kilometrov v eno smer. To je pomenilo kar dobri dve uri hoje. Drugih možnosti za prevoz takrat še ni bilo. Večkrat, zlasti pozimi, ko so bile razmere še težje, ga je spremljala žena Minka, da sta v obe smeri jezdila s konjem.

V vlogi občinskega odbornika je na sejah nenehno prosil in opozarjal na težavne razmere v Davči.

Izkaznica občinskega odbornika Franca Peternelja v mandatu 1969–1970. Arhiv Franca Peternelja

Problemi so se kopičili, saj kmetije v Davči mladim družinam niso dajale dovolj dohodka za preživetje. V tej krizi so iskali rešitve, edina rešitev je bila zaposlitev v dolini. Tovarne v Železnikih so odpirale delovna mesta in z zaposlitvijo ni bilo nobenih težav. Izgledalo je, da bo vas z izseljevanjem začela zamirati. France se še posebej dobro spominja, kako je na eni izmed občinskih sej predsednik Zdravko Krvina predstavil predlog, da je za Davčo in njihove mlade družine najboljša in najcenejša rešitev izgradnja stanovanjskega bloka na Trati pri Škofji Loki, kamor bi se preselili mladi Davčarji. S tem bi bili rešeni problemi, izognili bi se ogromnim stroškom, ki jih nešteto krat omenja odbornik Franc Peternelj, ko govori, da je v Davči treba zgraditi cestno infrastrukturo. France je proti takemu predlogu in načinu reševanja problemov na seji občinske skupščine ostro protestiral, kar se je kasneje izkazalo za pozitivno pri hitrejšem reševanju njihovih problemov. V letu 1972 je bilo že rešeno vprašanje prevozov delavcev na delo v Železnike. Kot pravi France, je bila to že velika pridobitev. Isto leto je bil organiziran tudi prevoz šoloobveznih otrok, ki so obiskovali višje razrede, v osnovno šolo v Železnikih. Vse to je bil že pomemben napredek in je zbuvalo upanje za boljše perspektivo življenja prebivalcev Davče. Potem se je pojavil pomemben preobrat, saj so mladi ostajali na kmetijah in s tem preprečili izseljevanje, ki bi botrovalo siromašenju vaškega kmečkega življa.

Za pomoč kmetom na terenu so bile v ta namen ustanovljene kmetijske zadruge, ki so jih sestavljali kmetijski sveti z upravnimi odbori. Franc Peternelj je zastopal Davčo v dveh mandatih od leta 1962 do leta 1972 v Kmetijski zadrugi Češnjica in kasneje tudi v Upravnem odboru Kmetijske zadruge Škofja loka. V tistem obdobju so bile dejavnosti kmetijstva in gozdarstva ločene. Tri mandate je sodeloval tudi v Upravnem odboru TOK-a (Temeljne organizacije kmetov) Škofja Loka. Kmetje so bili takrat zelo angažirani in prisiljeni sodelovati v vseh teh inštitucijah.

Zaposlitev v NIKO Železniki in pomembne naloge v Krajevni skupnosti Davča

Glede na skrbi in težave, ki jih je imela Jureževa družina, se je France odločil, da se zaposli. Od leta 1980 do leta 1989 je bil v rednem delovnem razmerju v podjetju NIKO Železniki. Leta 1981 je bil izvoljen tudi za predsednika Krajevne skupnosti Davča. Funkcijo je opravljal do leta 1985. V tem obdobju se je Krajevna skupnost še naprej prizadevala za oživitve vasi ter želela za vsako ceno zadržati ljudi v Davči, saj so nekateri še vedno razmišljali o odselitvi v dolino. Začeli so se dogovarjati, kako bi v vasi organizirali neko dejavnost, da bi bila možna zaposlitev bližje njihovih domov. To bi pripomoglo tudi k hitrejšemu razvoju Davče, ki je zaradi geografske lege in oddaljenosti še zmeraj zaostajala za ostalimi kraji v Selški dolini. Težave so bile še v tem, da Davča ni imela na svojem območju še prav nobene asfaltirane ceste, dotrajana makadamska cesta pa se je gradila do Jemca od leta 1953 do leta 1961.

Cestna povezava Davče s Primorsko

Ob že zapisanem razvoju Davče in z njo povezanim Francem Peterneljem, ki je bil osebno predan vsem težkim nalogam, jubilat ne more pozabiti še enega najbolj pomembnih projektov, ki so Davči odprli okno v svet. To je bila gradnja cestne povezave s Primorsko. France pove, da je bila to njegova najbolj naporna naloga na področju razvoja in reševanja komunalne infrastrukture v Davči, ki jo je prevzel v vlogi predsednika Krajevne skupnosti. Na delu škofjeloško-cerkljanskega območja je bilo treba nujno zgraditi cestno povezavo.

2. oktobra 1982 je bil sklican sestanek na pobudo Krajevne skupnosti Davča in njenega predsednika Franca Peternelja. Sestanek je potekal v prostorih tovarne ETA v Cerknem. V največjo oporo mu je bil takrat generalni direktor ETE Cerkno Rafko Mavri. Na tem pomembnem sestanku so bili prisotni pred-

Delovni ogled za cestno povezavo s Primorsko leta 1982 v Davči: od leve inž. Milan Zajc, idejni projektant ceste v Davčo in povezave s Primorsko, Franc Peternelj, predsednik KS Davča, in Marjan Sedej, novinar RTS Ljubljana.
Foto: arhiv Franca Peternelja

stavniki občinskih skupščin Škofje Loke Matjaž Čepin in Idrije Stane Brelih, predstavniki Gozdnega gospodarstva iz Kranja in Tolmina, predstavniki borčevskih organizacij iz Škofje Loke in Idrije. Med njimi je bil zelo aktiven Samo Bevk iz Idrije, odgovoren za področje splošne ljudske obrambe (SLO). Na sestanku so sprejeli sklep, da se imenuje gradbeni odbor, ki bo prevzel skrb za vodenje tega projekta in za iskanje možnosti za potrebna finančna sredstva. Pot jih je vodila tudi

v Ljubljano do Jureževega znanca, predsednika predsedstva Republike Slovenije Viktorja Avblja.

Iskali so vse možne akterje na Primorskem in Gorenjskem, ki bi imeli interes, pomagati pri tem projektu. V izvedbo del je bila vključena tudi JLA (Jugoslovanska ljudska armada), garnizon v Kranju, ki je s svojimi tehnično-inženirskimi enotami in mehanizacijo pomagal pri gradnji, kar je imelo velik pomen pri finančno-materialnih stroških. Celotno

Obisk pri Jurežu v Davči v letu 1990. Od leve: Franc Peternelj, Miha Potočnik, predsednik PZS, Bine Vengust, Minka Peternelj in Viktor Avbelj, predsednik predsedstva RS.
Foto: družinski arhiv Jureževih

zelo zahtevno koordinacijo med vsemi sodelujočimi je vodil Franc Peternelj.

Sodelovanje pri gradnji večnamenskega objekta v Davči

Dolgoročne usmeritve Krajevne skupnosti Davča, ki so bile načrtovane v osnutku petletnega prostorskega plana za obdobje 1980–1985, so vsebovale predvsem najpomembnejše ukrepe, s katerimi bi se vas hitreje razvijala, mladi pa bi ostajali na kmetijah. Ker kmetije v Davči niso dajale dovolj dohodka za preživetje družin, je bilo nujno iskati možnosti dodatnega zaslužka. Med drugim so predvideli tudi gradnjo večnamenskega proizvodnega objekta, kjer bi v Krajevni skupnosti zagotovili potrebna delovna mesta. V obdobju, ko je bil Franc Peternelj zaposlen v podjetju NIKO Železniki, kjer je bil tudi član delavskega sveta, si je močno prizadeval za gradnjo proizvodnega obrata v Davči. Interes je imela takrat tudi Občina Škofja Loka, ki se je zavedala, da bi Davča z gradnjo dislociranega obrata veliko pridobila v svojem razvoju. V vlogi predsednika Krajevne skupnosti Davča je France čutil še večjo obveznost, da se to vprašanje reši v doglednem roku. Skupaj s takratnim predsednikom Občinske skupščine Škofja Loka Matjažem Čepinom in referentom za gospodarstvo Svarunom Terpincem so snovali načrte, kako pristopiti do gradnje proizvodnega obrata. Prošnjam Krajevne skupnosti Davča je prisluhnil tudi Peter Polajnar, ki je bil direktor podjetja NIKO Železniki. Odločili so se, da v Davči najprej pripravijočasno ustrezne prostore, kjer bi začeli z delom. Poskusno obratovanje proizvodnje se je pričelo leta 1980 v dvorani in kletnih prostorih Osnovne šole Davča, kjer je podjetje NIKO zaposlilo 12 delavcev. Prvi vtisi so bili dobri, ugotovilo se je, da je dislocirani obrat za Davčo potreben. Zaradi referendumskega občinskega programa obnove šol v občini je šola v Davči prišla na vrsto v letu 1983. Zaradi teh pogojev je bilo sklenjeno, da se mora v Davči zgraditi nov proizvodni objekt, kamor bi se preselila začeta

proizvodnja. France Peternelj se je v vlogi predsednika Krajevne skupnosti Davča zelo prizadeval, da bi začeto proizvodnjo obdržali v Davči do izgradnje obrata. Uspelo mu je pridobiti nadomestne delovne prostore v kletni etaži takratne trgovine, ki je bila v lasti Veletrgovine Loka Škofja Loka, ter kletne prostore davškega župnišča, za katere pa je moral pridobiti soglasje pri Ljubljanski nadškofiji. Pri obeh je bil deležen pomoči in razumevanja. Iz prostorov Osnovne šole Davča se je leta 1983 začeta proizvodnja preselila na novo zasilno lokacijo.

Proizvodnja je bila še vedno v poskusni fazi, zato je bila gradnja novega obrata v ospredju reševanja nadaljnje usode že odprtih delovnih mest, ki so bila vaščanom v vsesplošno zadovoljstvo. Pri odločanju za gradnjo obrata se je v podjetju NIKO pojavilo vprašanje, ali ne bi bilo bolje, da se delavci vozijo na delo v Železnike. Med ključnimi vzroki za tako odločitev so bile spremembe oz. odpovedi izdelave šarnirja za tovarno Alples Železniki, artikla, ki je bil načrtovan za proizvodnjo novega obrata. Ljudje v Davči se niso strinjali s tako odločitvijo podjetja NIKO, saj so se zavedali, da če popustijo, nimajo za delovna mesta v domačem kraju nobene možnosti več. Krajevna skupnost je problem gradnje obrata pričela reševati s pomočjo republiških in občinskih organov. Kmalu je prišlo do uspešnega kompromisa in ustrezne finančne konstrukcije, ki je bila pogoj za nadaljnje odločanje o gradnji. Vse obveznosti je na svoja pleča prevzela Krajevna skupnost Davča. Franc Peternelj je v vlogi predsednika vzpostavil stike s takratnim predsednikom republiškega izvršnega sveta Viktorjem Avbljem, ki se je udeleževal spominskih pohodov na Porezen ter ob tem večkrat obiskal tudi Jureževo kmetijo. Osebo poznanstvo med njima je obrodilo dobre sadove tudi tokrat, že pri gradnji davških cest je bilo reševanje težav tudi zaradi osebnega poznanstva s predstavniki republiških organov veliko lažje in uspešnejše.

Po navodilih Viktorja Avblja se je reševanje gradnje obrata oz. večnamenskega objekta v Davči nadaljevalo preko Republiškega organa za splošno ljudsko obrambo (SLO), ki ga je zastopal Martin Košir.

Omenjeni predstavnik je pripravil potrebna finančna sredstva v obliki kredita, toda pod pogojem, da vso odgovornost za investicijo prevzame določeno podjetje, ki bo v primeru izrednega stanja lahko preusmerilo svojo proizvodnjo na proizvodnjo za vojaške potrebe oz. potrebe obrambe. Pod takimi pogoji, kot je povedal Franc Peternelj, je bila Krajevna skupnost Davča izločena kot investitor gradnje obrata, ker ni mogla izpolniti vseh pogojev in zahtev. Ker se je NIKO Železniki izogibal vloge investitorja, se je Krajevna skupnost Davča odločila iskati možnosti sodelovanja tudi v ETI Cerkno pri takratnem direktorju Rafaelu Mavriju, ki je privolil v povezavo pod pogojem, da se s tem strinja politika obeh občin – Idrije in Škofje Loke. Spet so nastale težave, saj se Matjaž Čepin – predsednik Občinske skupščine Škofja Loka, ni strinjal s predlogom pomoči ETE Cerkno in izjavil, da bo vprašanje gradnje obrata v Davči že rešilo gospodarstvo loške občine. Krajevna skupnost Davča je s predsednikom Francem Peterneljem nadaljevala reševanje investicije ponovno na Selškem, tokrat pri vodstvu Iskre Železniki, kjer so bile dane neke obljube, toda do realizacije ni prišlo. Končna postaja je bilo spet podjetje NIKO Železniki, kjer je obstajala edina možnost doseči kompromis, da vlogo investitorja prevzame NIKO.

V smeri priprav za gradnjo večnamenskega proizvodnega obrata je bilo sklicanih mnogo sestankov, speljanih kar nekaj pogovorov in sklenjenih veliko dogovorov. Že leta 1983 je bil v ta namen sklenjen samoupravni sporazum za gradnjo večnamenskega objekta v Davči, ki je določal, da eno tretjino stroškov gradnje pokrije Krajevna skupnost Davča skupaj s svojimi krajanji, druga obveznost krajevne skupnosti pa je bila tudi celotna priprava zemljišča za gradnjo objekta. Iskali so primerno lokacijo, najprej v bližini šole, ki pa je bila po besedah Zavoda za raziskavo materiala geološko neprimerna. Izbrali so ustrežnejšo lokacijo na brežini ob odcepu ceste do Jemca. Zemljišče je bilo pred drugo svetovno vojno v lasti Ivana Webra z Zalega Loga, v času priprav pa je bilo v zemljiški knjigi vpisano kot splošno ljudsko premoženje, zato v tej smeri ni bilo zadržkov. Treba

je bilo pridobiti še soglasje uporabnikov tega zemljišča, Marije in Andreja Kežžarja, p. d. Vrhovčevih.

Vodstvo NIKO Železniki je obljubilo, da prevzamejo investicijo pod pogojem, da se vse zadeve lastništva preprišejo na investitorja – na NIKO Železniki, in da se uredi vse potrebno za vpis v zemljiško knjigo. Krajevna skupnost Davča se je strinjala s pogoji. Imeli so že pripravljeno zemljišče za gradnjo obrata, s prostovoljnim delom so izkopal gradbeno jamo, zgradili so vodohram s pitno vodo za oskrbo novega objekta ter imeli na razpolago pripravljeno vso potrebno dokumentacijo z gradbenim dovoljenjem. Vse so odstopili podjetju NIKO, ki se je kot investitor in lastnik vpisal v zemljiško knjigo. S tem je Krajevna skupnost Davča izpolnila vse zahtevane pogoje, ki jih je vseboval že omenjeni samoupravni sporazum za gradnjo večnamenskega objekta v Davči.

Gradnja novega obrata se je pospešeno izvajala. 14. marca 1986 so v njem že pričeli s poskusno proizvodnjo. Slovesna otvoritev je bila 27. aprila 1986. Ob tem pomembnem dogodku je navzoče nagovoril tudi predsednik Krajevne skupnosti Davča Franc Peternelj z besedami:

Z velikim navdušenjem in optimizmom stopam pred vrata k slovesni otvoritvi našega večnamenskega poslojpa. V tem trenutku se s hvaležnostjo obračam k slehernemu od vas, ki ste prišli k nam, da skupno proslavimo to veličastno delovno zmaggo. Ob tem mi hitijo misli dalje do vseh tistih, ki ste s svojimi dejanji omogočili, da so se naše dolgotrajne želje, ki so še pred nedavnim bledele, kakor sen uresničile.

V govoru tov. sekretarja naše delovne organizacije NIKO Železniki Nika Sedeja je bilo slišati: Spoštujte žrtve, ki so bile za dograditev potrebne in ne dopustite, da bi bile zaman ... To so besede, ki sežejo globlje, ki so vredne spoštovanja. Vrednost novozgrajenega obrata s proizvodjalnimi sredstvi je ocenjena na 220 milijonov dinarjev. Za delavce v obratu oziroma krajanje Davče je vrednost neizmerno večja. Ogromno število prostovoljnih delovnih ur se je spletko v veličasten mozaik, ki bo dajal novo poživitev naši Davči. Zato naj v tem

Večnamenski obrat v Davči
15. maja 2009.
Foto: Anton Sedej

obratu velja izrek "Delu čast in oblast!"

V novem proizvodnem obratu se je zaposlilo 24 delavcev – vaščanov Davče, čeprav so načrtovali do 40 delovnih mest. Usodo za zaprtje obrata pa je prav kmalu povzročila poslovna politika tovarne NIKO Železniki.

V tem času so bile tudi volitve v Krajevni skupnosti Davča, kjer je prišlo tudi do zamenjave odgovornih predstavnikov. Za predsednika Sveta Krajevne skupnosti Davča je bil izvoljen Alojz Jelenc, Franc Peternelj je bil izvoljen za podpredsednika, Franc Kejžar, p. d. Vrhovc, pa za predsednika Skupščine Krajevne skupnosti.

Lastninjenje večnamenskega objekta v Davči – razočaranje, ki ostaja ...

Franco Peternelj, ki je poleg vaščanov Davče vložil toliko prizadevanj in truda, da so zgradili večnamenski obrat v Davči, ostaja danes globoko razočaran. Ob lastninjenju stavbe leta 1994 so bile odločitve podjetja NIKO – zemljiškognjižnega lastnika in njegovega vodstva v tej smeri dokaj nepošteno do Krajevne skupnosti Davča. Kljub tako obsežnemu vložku, prostovoljnemu delu in sredstvih Davčarjev

ter vsemu ostalemu, kar so prispevali krajanje Davče, vodstvo podjetja NIKO ni priznalo davški Krajevni skupnosti nobenega lastniškega deleža. Tudi tedanja občinska struktura na čelu z županom ni bila naklonjena predlogu, da bi posredovala in pomagala Krajevni skupnosti Davča do poštenega in zaslužnega deleža lastništva.

Da so bili – pošteno rečeno – vaščani Davče močno oškodovani, je razvidno iz arhiva Franca Peternelja, ki hrani vso dokumentacijo o postopku in usodi lastništva in lastninjenja večnamenskega objekta v Davči. Zanimiv je podatek, da je bila vrednost objekta ob lastninjenju 25. marca 1994 ocenjena po izjavi direktorice NIKO Železniki Valentine Nastran na 1 milijon DEM. Po samoupravnem sporazumu, ki je bil sklenjen pred pričetkom gradnje tega objekta, pa je bilo določeno, da je vložek Krajevne skupnosti Davča ena tretjina predračunske vrednosti objekta.

Prevzem dolžnosti zborovodje in organista davške župnije

Po smrti očeta Franca Peternelja 29. januarja 1961 so ostali davški cerkveni pevci brez zborovodje in organista. Po načrtih, ki jih je imel pokojni oče,

naj bi cerkveno petje naprej vodila hči Cilka, saj jo je pogosto nagovarjal, da bi prevzela njegovo poslanstvo. Toda razmere so se obrnile drugače, Cilka se je leta 1962 odselila k stricu Janku Primožiču na Breznico pri Žirovnici ter se zaposlila v tovarni Veriga v Lescah. Tako sta ostala pri Jureževih sama mama Lojzka in sin France. Sreča je bila, da je takrat v Davči in Sorici služboval župnik Franc Gačnik (1927–1988), zelo sposoben glasbenik, skladatelj in muzikolog. Mlademu obetavnemu zborovodju in organistu Francetu Peternelju, ki je prevzel očetovo poslanstvo v letu 1963, je bil v veliko strokovno pomoč in oporo. Župnik Franc Gačnik je postal tudi dober povezovalni člen obeh vasi oz. župnij Sorice in Davče, kar se je pozitivno odražalo tudi na takratnem kulturnem področju. Mnogo je postoril tudi pri razvoju zborovskega cerkvenega petja v Železnikih. Poseben odraz tega sodelovanja so bili v tistem času romarski shodi zadnje nedelje v maju, ko so na tradicionalnem farnem praznovanju v Davči pod njegovim vodstvom skupaj večkrat nastopili vsi cerkveni pevski zbori: Davče, Sorice in Železnikov. Župnik Franc Gačnik je služboval v župnijah Sorice in Davče od leta 1952 do leta 1962.

Pri glasbenem izobraževanju mladega davškega organista Franca Peternelja je imel kasneje veliko zaslug tudi župnik Rudolf Tršinar, ki je vodil obe župniji v obdobju 1962–1973. Franceta je spodbujal, mu stal ob strani in pomagal pri njegovi pevsko-glasbeni karieri. Posebna vzpodbuda so bile mlademu davškemu organistu nove orgle, ki so jih leta 1966 postavili v župnijsko cerkev. Tudi za ta napredek je imel največ zaslug župnik Rudolf Tršinar.

Poleg cerkvenega petja je bilo v Davči močno prisotno tudi petje v prosvetne in kulturne namene. Začelo se je že v času Francetovega očeta in se še bolj uspešno nadaljevalo, ko je dolžnosti pevovodje prevzel sin.

Mladi organist France Peternelj je svoje strokovno znanje poleg samostojnega učenja pridobival v dodatnem izobraževanju od leta 1969 do leta 1983 v Ljubljani, kjer je obiskoval tečaje za organiste pri prof. Angeli Tomanič, za zborovodje pri prof. Jožetu Troštu in za liturgijo pri prof. Marjanu Smoliku ter prof. Rafku Valenčiču.

Davški organist in zborovodja, jubilan 70-letnik Franc Peternelj še vedno z vsem prizadevanjem opravlja svoje poslanstvo. Pod njegovim vodstvom

CMPZ župnije Davča z zborovodjem Francem Peterneljem ob nastopu v župnijski cerkvi v Davči 28. decembra 2003. Foto: Anton Sedej, arhiv Franca Peternelja

davški cerkveni pevci redno prepevajo pri bogoslužju. V zadnjem času se je zboru priključilo več mladih, ki so prej sodelovali v otroškem zboru.

Uspešna rešitev zapuščine župnika Rudolfa Potočnika na Koroškem ob Vrbskem jezeru

Franc Peternelj se rad spominja pomembnega dogodka, kako je njihov župnik Rudi Tršinar, ki je vodil župnijo od 1962. do 1973. leta, v korist Davče uspel pravno rešiti in prodati zapuščino na Koroškem ob Vrbskem jezeru, ki jo je davški fari zapustil njihov nekdanji župnik Rudolf Potočnik (1887–1943). Potočnik je služboval v Davči od leta 1922 do leta 1926. Z iztrženo vrednostjo te zapuščine so v Davči zgradili novo župnišče. Starega so 10. oktobra 1943 Nemci minirali. Kupili so tudi nove orgle, ki so nadomestile stari dotrajani harmonij. Nove orgle – Opus 17, ki jih je izdelal orglarski mojster Andrej Benda iz Mengša, so bile mlademu davškemu organistu velika spodbuda pri vodenju cerkvenega petja.

Sodelovanje na področju kulture

Kulturno-umetniško društvo Porezen Davča je nekaj let vodil Lojze Koder (1936–1981), p. d. Štulcov. Po njegovem odhodu na Jesenice, kjer se je zaposlil v Železarni, pa je to skrb leta 1960 prevzel Franc Peternelj.

V letih 1965–66 je nastala moška pevska skupina v sestavi okteta pod vodstvom Franca Peternelja. V oktetu so sodelovali pevci: Andrej Kejžar, p. d. Vrhovc – drugi bas, Alojz Koder – drugi tenor, in njegov brat Ferninand – prvi bas, p. d. Štulcova; Franc Peternelj, p. d. Jurež – vodja okteta, in Milan Peternelj, p. d. Zakovkar, sta pela prvi tenor, Miro Kačar prvi bas in Anton Trpin drugi bas. Kačar in Trpin sta bila takrat učitelja v Davči. Nekaj časa na začetku je sodeloval tudi Vinko Purgar, ki pa se je kmalu preselil k Pagonu v dolino. Pevske vaje so imeli v prostorih davške šole ali pa doma pri Jureževih. Pevska skupina je takrat nastopala na različnih proslavah, ki jih je bilo nekaj tudi v Davči. Ljudje so bili v tem povojnem času bolj naklonjeni druženju ob različnih prilikah in praznovanjih, kot so bili prvo-

CMPZ Davča z zborovodjem Francem Peterneljem na reviji pevskih zborov leta 1989 v Crngrobu.
Foto: arhiv Franca Peternelja

majska praznovanja, davški sejem, dan Republike, novo leto ipd. Po prezgodnji smrti drugega tenorista Alojzija Kodra meseca maja leta 1981 je pevski oktet prenehal delovati.

Od Kulturne skupnosti Občine Škofja Loka so prihajali predlogi, da bi se pevka dejavnost bolj poživljala tudi na vaških kulturnih področjih. V Davči se je tako v letu 1994 porodila ideja, da bi se pevci cerkvenega zbora vključili tudi v kulturno-prosvetno življenje na vasi. Najprej je bilo treba urediti vse formalnosti za registracijo pri občini. S tem je občina pokrivala tudi del stroškov za delovanje pevskih skupin in zborov.

Leta 1992 so poimenovali davški cerkveni mešani pevski zbor po prvem župniku samostojne župnije Davča, Rudolfu Potočniku, ki je bil tudi zborovodja in ustanovitelj Cerkvenega mešanega pevskega zbora v Davči. Ustanovili so društvo z nazivom Mešani pevski zbor Rudolf Potočnik Davča. Župnik Rudolf Potočnik je bil velik ljubitelj in podpornik cerkvenega petja. Pevci tega zbora so pod vodstvom Franca Peternelja nastopali tudi na prireditvah v Cerknem, Zakojci in se udeležili občinskih pevskih revij, ki jih

je organizirala Kulturna skupnost v Škofji Loki. Pevski zbor je bil poleg cerkvenega petja v Davči tudi pomemben člen kulture v vaški skupnosti. Po štirih letih delovanja je zbor zaradi objektivnih težav prenehal s svojimi nastopi.

Pomoč v sosednji župniji Novaki

Veselje do glasbe in cerkvenega petja je bilo za Franca Peternelja stalno izziv. Svoj glasbeni talent je želel čim bolj izkoristiti. Tako je od leta 1994 do leta 2006 opravljal še vlogo zborovodje in organista v župnijski cerkvi sv. Tomaža sosednje župnije Novaki. Na začetku je v tem mešanem cerkvenem zboru prepevalo 30 pevcev, kasneje pa jih je ostalo v redni sestavi še 18. France ima lepe spomine na sodelovanje z novaškimi pevci, še posebej na slovesnost ob zlati maši Joškota Skoka, ki so jo obhajali 23. septembra 1995. Sodelovanje in druženje z novaškimi pevci se je ohranilo vse do danes. Ob večjih praznovanjih so na cerkvenih korih obeh župnij še vedno drug drugemu v pomoč.

Zborovodja in organist Franc Peternelj s cerkvenimi pevci župnij Novaki in Davča v cerkvi sv. Tomaža leta 2002. Spredaj od leve: Rezka Klemenčič, Cirila Peternelj, Bojana Špik, Valerija Močnik in Minka Peternelj. Zadaj od leve: Franc Peternelj, Ivan Bevk, Simon Peternelj, Janez Peternelj, Gašper Koder, Slavko Špik in Ludvik Meško. Foto: arhiv Franca Peternelja

Župnija Novaki leta 2002 ob blagoslovu obnovljene cerkve sv. Tomaža. Cerkevni pevci župnij Novaki in Davča s pevovodjem Francem Peterneljem (zadnji desno), v ozadju koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak. Foto: arhiv Franca Peternelja

Mešana vokalna skupina Porezen

Od leta 1998 do leta 2002 je uspešno deloval tudi pevski nonet. Pevska skupina se je oblikovala na željo strokovnega vodje Franceta Peternelja iz njegovih družinskih članov. Že v času prenehanja delovanja CMPZ Rudolf Potočnik so doma pri Jureževih razmišljali o družinskem pevskem sestavu. Ustanovili so Mešano vokalno skupino Porezen, v kateri so peli sinovi Simon tenor, Primož in Janez sta bila basista, hči Helena je pela sopran in njegova žena

Minka alt. Sestavu sta se pridružila še pevca iz sosednjih Novakov, Slavko Špik, ki je pel bas, in Rezka Klemenčič, ki je pela sopran, tenor pa je prepeval tudi sam pevovodja Franc Peternelj. Kmalu se jim je pridružila še pevka – altistka Jelica Frelih z Zalega Loga. France je bil ponosen na dobro pevsko skupino z izbranimi glasovi. Nonet je nastopil leta 1998 v filmu Krajinski park Davča, ki ga je režiral Borut Mencinger. Vrstili so se njihovi javni nastopi doma ter izven vaškega okolja. V Železnikih so imeli tudi samostojni koncert. Francetu je to veliko pomenilo,

Mešana vokalna skupina Porezen v letu 1998 v Davči. Od leve: Franc Peternelj – pevovodja, Jelica Frelih, Rezka Klemenčič, Helena Peternelj, Simon Peternelj, Primož Peternelj in Slavko Špik. Foto: arhiv Franca Peternelja

saj je bil ponosen na svoje družinske člane, ki so peli v nonetu. Mešana vokalna skupina je nastopila tudi na občinskih pevskih revijah, ki jih je organizirala ZKO Škofja Loka. Velik uspeh so dosegli na pevski reviji v Žireh. V Železnikih so leta 1996 v organizaciji DPD Svoboda Železniki v kulturnem domu priredili samostojni novoletni koncert.

Moška vokalna skupina Porezen

Po letu 2004 so davški pevci uspešno nadaljevali v novem sestavu Moška vokalna skupina Porezen, ki jo še danes uspešno vodi pevovodja France Peternelj. Skupino sestavljajo pevci: Ivan Bevk iz Novakov – drugi tenor, Simon Peternelj, p. d. Jurežev – drugi tenor, Gašper Koder, p. d. Štulcov – prvi tenor, Jernej Peternelj, p. d. Zakovkarjev – prvi bas, Primož Peternelj, p. d. Jurežev – prvi bas; Niko Peternelj, p. d. Zakovkarjev, Slavko Špik, p. d. Zanivšk, iz Novakov in Ludvik Meško pa prepevajo drugi bas. (Ludvik Meško iz Ljubljane se je pred nekaj leti za stalno naselil v Davči.) V vlogi drugega tenorista nastopa pevovodja Franc Peternelj. Nastopi moške vokalne skupine Porezen so javnosti dobro znani, saj redno prepevajo na domačih etnografskih prireditvah: na dnevih teric, romarskih shodih, Terčeljevem dnevju,

kresovanjih ter ob prireditvah praznovanj Občine Železniki. Davški pevci so prejeli za svoje nastope več priznanj in pohval.

Sodelovanje pri ustanovitvi Turističnega društva Davča in članstvo v Občinskem svetu Občine Železniki

Pri razvoju turizma v Sloveniji so se pripravljali programi oživljanja turistične dejavnosti tudi v hribovskih krajih in zaselkih z namenom, s turistično ponudbo izboljšati njihovo prepoznavnost, ki bi privabila goste in obenem ohranjala življenje na kmetijah.

Vaščani Davče so že leta 1969 začeli razmišljati, kako privabiti v Davčo čim več turistov ter jim predstaviti naravne zanimivosti in lepote neokrnjene narave. Leta 1969 so na pobudo Občine Škofja Loka oz. takratnega predsednika Zdravka Krvine ustanovili Turistično društvo. Med ustanovnimi člani je bil tudi Franc Peternelj, ki je bil izvoljen za prvega predsednika. Svojo novo nalogo je prevzel z vso odgovornostjo v prepričanju, da bo to v veliko korist Davči. S programom, ki so ga pripravili ob ustanovitvi, so se odločili, da pristopijo k prikazu starega vaškega običaja Od bilke do platna, ki se je kasneje

Moška vokalna skupina Porezen s pevovodjem Francem Peterneljem ob nastopu v osnovni šoli v Davči na romarskem shodu 30. maja 2004. Foto: Anton Sedej, arhiv Franca Peternelja

oblikoval v zanimivo turistično-etnografsko prireditev Dan teric. Prva prireditev je bila v letu 1970 na kmetiji Pri Vrhovcu. Odločitev članov turističnega društva je bila dobra, kar se je pokazalo tudi ob množici obiskovalcev, ki vsako leto prihajajo v Davčo. Franc Peternelj je opravljal funkcijo predsednika Turističnega društva Davča dva mandata.

Po osamosvojitvi Slovenije je bil Franc Peternelj izvoljen v prvi Občinski svet Občine Železniki, ki je deloval v letih 1994–1998.

Sodelovanje v Združenju ekološkega kmetovanja

Želje in načrti za boljše in uspešnejše delo na kmetiji so bile povod, da se je Franc Peternelj leta 1999 aktivno vključil tudi v Združenje ekoloških kmetov Gorenjske. Aktivno sodeluje tudi v Zvezi ekološkega združenja Slovenije, kjer je član Upravnega odbora. Svoj pevski in glasbeni talent je France vključil tudi med prijetno družino ekološkega članstva. Na pobudo njihovega predsednika Štefana Dežmana so pripravili svojo Ekološko himno, za katero je bese-

dilo napisal Franc Peternelj, glasbeno podobo pa je zasnoval skladatelj prof. Janez Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem. Prvič so pevci in pevke, člani ekološkega združenja Gorenjske, predstavili himno na rednem letnem občnem zboru 25. januarja 2008 v Biotehničnem centru Naklo. V pevski skupini, ki jo vodi zborovodja Franc Peternelj, sodeluje šest pevk in osem pevcev. Himna je postala simbol njihovega združenja in zbuja čut do ekološkega kmetovanja na Gorenjskem.

Terčeljevi dnevi v Davči

Pokojna duhovnika in mučenca Filip Terčelj in Franc Krašna, ki sta svoje življenje sklenila mučeniške smrti 7. januarja 1946 v Štalcovi grapi v Davči, ostajata Francu Peternelju še danes v nepozabnem spominu. Osebo se jih dobro spominja, ko sta se po maši na praznik Sv. treh kraljev 6. januarja 1946 oglasila pri njih doma in skupaj z Jurežovo družino sedla h kosilu za domačo mizo. Potem sta se poslovila od njih in odšla preko Štulca po poti v dolino. To je bilo tudi njihovo slovo, saj so ju pripadniki KNOJ-a

MPZ Združenja ekoloških kmetij Gorenjske s pevovodjem Francem Peterneljem ob prvem nastopu v Strahinju. Foto: Cveto Zaplotnik, arhiv Franca Peternelja

Franc Peternelj ob vsakdanjih opravilih v domačem hlevu; v Davči 19. maja 2009. Foto: Anton Sedej

naslednji dan v Štulcovi grapi zahrbtno umorili. Neizbrisen pa ostaja Francetu spomin na križ, ki mu ga je na čelo kot sedemletnemu dečku pred domačo hišo ob slovesu naredil Filip Terčelj. Danes France pravi, da je bil to "zadnji blagoslov mučenca", kar mu bo ostalo za večno v spominu.

Vse to je organista Franca Peternelja spremljalo v želji, da bi se pokojnemu Filipu Terčelju, duhovniku, pesniku in pisatelju, in njegovemu prijatelju Francu

Krašni, nekdanjemu župniku v Davči, ki sta pokopana na davškem pokopališču, v Davči posvečalo več pozornosti.

V povezavi s tem so bile tudi njegove zamisli o praznovanju prvega Terčeljevega dneva, katerega pobudnik je bil že v letu 2003. Še bolj uspešno pa so se njegovi načrti udejanjili letos, ko so na dan državnosti, 25. junija 2009, ter v sklopu občinskega praznika občine Železniki na davškem pokopališču ob

Vesetje do živali ga spremlja vse od otroških let; v Davči 19. maja 2009. Foto: Anton Sedej

bogatem kulturnem programu in množični udeležbi svečano blagoslovili nov nagrobnik mučencema Filipu Terčelju in Francu Krašni ter spominsko ploščo domačinom žrtvam revolucije med drugo svetovno vojno in po njej. Blagoslov je opravil Anton Slabe, arhidiakon za Gorenjsko, v sodelovanju domačega župnika Mira Turka ter dekanijskih in drugih duhovnikov, ki so se množično odzvali povabilu na slovesnost. Slavnostni govornik je bil Silvester Gabršček, sekretar Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Množico udeležencev je pozdravil Mihael Prevc, župan Občine Železniki. Združeni cerkveni pevski zbori iz Davče, Železnikov, Dražgoš, Sorice, Zalega Loga, Podbrda, Cerknega in Novakov z dirigentom Tomažem Tozonom in organistom prof. Tonetom Potočnikom pa so zapeli pesmi iz zakladnice pesnika Filipa Terčelja. Nastopila je tudi domača moška vokalna skupina Porezen, ki jo vodi Franc Peternelj.

Z vso vnemo je Franc Peternelj že letos spomladi kot predsednik pripravljalnega odbora prevzel skrb za pripravo in izvedbo tega projekta. Ob tem mu je prislunhila tudi davška Krajevna skupnost in župan Občine Železniki Mihael Prevc, ki so finančno omogočili izvedbo projekta. V pripravljalnem odboru Terčeljevega dne 2009 so poleg Franca Peternelja sodelovali še: Peter Prezelj iz Davče – član Občinskega sveta Občine Železniki, domači župnik Miro Turk, prof. Janez Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem in Anton Sedej iz Železnikov. Načrte za izdelavo nagrobnika in spominske plošče je izdelal prof. Janez Močnik, za kvalitetno izvedbo pa je poskrbelo Kamnoseštvo Mravlja iz Hotavelj.

Jureževa hišna kronika

Pri Jurežu v Davči imajo bogato staro hišno knjižnico, v kateri je poleg zanimivih starih knjig, zbirk pevskih partitur in druge literature še posebej opazna njihova hišna kronika. Med rdeče obarvanimi platnicami s črno poudarjenim napisom so strani posebno zanimivih vpisov in podpisov. Iz vsebine je razvidno, kdo vse in kdaj je obiskal Jurežovo domačijo. Tu so zapisani ljudje, pomembne osebnosti, s katerimi se je naš jubilar osebno boljše spoznal, njegovo poznanstvo z njimi je imelo velik pomen in je med drugim botrovalo tudi hitrejšemu razvoju Davče. Jureževa hišna kronika ostaja dragocen zgodovinski dokument tudi za prihodnje rodove.

Spomini njegovih znancev in sodelavcev

V svojem ustvarjalnem obdobju je Franc Peternelj spoznal mnogo sodelavcev.

Nekateri med njimi so ostali njegovi dobri znanci. Še vedno radi obiskujejo Davčo in Jurežovo domačijo, kjer skupaj z njim obujajo spomine na preteklost. Sodelovanje z Jureževim Franceljnom ostaja dobro v spominu tudi Petru Polajnarju, nekdanjemu gospodarstveniku Selške doline in uspešnemu direktorju kovinarskega podjetja NIKO v Železnikih. O Davči in davškem entuziastu je zapisal:

Peter Polajnar o Davči in Francu Peternelju

Kot toliko drugih naselij v času socialistične preobrazbe vasi je tudi Davča doživljala svojo epoho odrinjenosti in posledic takega načina vodenja kmetijske politike takratnih oblasti. Ukrepi na področju kmetijstva so bili usmerjeni ozko na ravninski del z ustanavljanjem in vodenjem večjih kmetijskih posestev kot nosilcev razvoja in vodenja v tej panogi gospodarstva. Hribovski predeli, med njimi tudi Davča, so bili prepuščeni sami sebi, životarjenju po starem, brez perspektive za izboljšanje stanja. Marljivost ljudi in njihova vrasčenost v okolje nista bili garant za človeka vredno

življenje. Trda in negostoljubna domača gruda je v teh pogojih omogočala dokaj tanko rezino grenkega črnega kruha, prepojenega z vročim znojem.

Živeti v družbi, pozabljen od vseh, daje grenak priokus. Biti popolnoma nepomemben, je breme, ki se ga le težko prenaša. Taka je bila usoda Davče. Sicer je imela ljudi, ki so mogli vplivati na spremembo stanja, pa se niso posebej izkazali. Nasprotno, nekateri od njih so povzročili madež, ki ne more biti nikdar izpran in ne more nikdar v pozabo. K sreči pa je premogla tudi ljudi drugačnega kova. Ljudi, ki se niso sprijaznili in pomirili s stanjem, kakršno je bilo in se je nakazovalo tudi za bodočnost. To pa so bili mladi ljudje drugačnih pogledov.

Izpostavila sta se dva mlada vaščana, Franc Peternelj, p. d. Jurež, in njegov svak Lojze Koder, p. d. Štulc, v zavesti, da je bodočnost odvisna od lastne iniciative, lastnih moči, dela in volje vaščanov. In prav tu sta našla torišče svojega dela. V mladostni zagnanosti sta se izkazala kot zrela moža. Stopila sta na čelo preporoda vasi navkljub zaostalosti v smislu napredka. Nesreča je botrovala dejstvu, da je v smrt prezgodaj omahnil Lojze Koder. Tako je ostal France sam. Izguba prijatelja in sodelavca ga je močno prizadela, ni pa ga odvrnila od pričetega dela. S podvojeno močjo se je zagrizel vanj na vseh področjih v korist vasi in njenih prebivalcev. Dozorel je v spoznanju, da trdo kmečko delo v mačehovski naravi ne more dati osnove za primerno življenje, da je poleg njega potrebna še dodatna zaposlitev, kar ga je vsega zasvojilo in mu ni dalo miru. Toda kje in kako najti izhod. To je bilo vprašanje brez odgovora.

Kot predsednik Krajevne skupnosti je na vseh mestih izpostavljal problem vasi in prebivalcev ter iskal podporo svojih prizadevanj. Pri tem pa je bil deležen več posmeha kot razumevanja.

Tekla so leta. Ideja, ki jo je zagovarjal Jurežev Francelj z vso zagrizenostjo, pa ni popustila. Neomajno se je boril zanjo. Izkoristil je vsako priliko, da jo je pojasnjeval in zagovarjal z vsem svojim žarom. Taka prilika, ki se je kasneje izkazala za uspešno, je bil vsakoletni množični pohod na komemorativno slavlje na Poreznu. Ob teh prilikah so se udeleženci – med njimi tudi mnogi tedanji oblastni in politični veljaki – ustavljali na njegovem domu. Tu jim je pojasnjeval utrip življenja vasi z vsemi problemi in po njegovem videnju nakazoval možne rešitve. Ob tem je izpostavljal tudi težnje, ki jih je nosil v sebi. Ideja o dodatnem zaposlovanju je iz leta v leto zorela in končno dobila prisluh, kar je čudo, ne v lokalnih, pač pa v republiških organih. Od tu je bila posredovana kot naloga na nižji občinski organ, od tu naprej v gospodarstvo. Končna odločitev je bila: Davča mora dobiti proizvodni obrat kovinarske usmeritve za primer vojnega stanja v okviru priprav splošnega ljudskega odpora. To je bil balzam za Francevo dušo. A pot je bila še polna zaprek, ki so terjale njegove nove napore. Tudi teh ga ni bilo strah in se je krepko spoprijel z njimi. Od besed se je prešlo k dejanjem in France jim je krepko podstavil svoja pleča.

Najprej je bilo treba iskati lokacijo za nov obrat. Zemljišče zanjo je bilo brezplačno pridobljeno od lastnika Alojzija Jemca, vendar je bilo za postavitve obrata neprimerno. Ob tem se je pokazala prava vaška solidarnost. Davčarji so z obratom že živeli, pa čeprav se je ta nakazoval šele v obrisih. Priznanje gre vsem vaščanom za njeno usposobitev. S prostovoljnim delom in lastnimi sredstvi so odstranili brežino z nekaj tisoč kubičnih metrov materiala in s tem pripravili ploščad, ki je zadoščala za postavitve obrata. Vzporedno je potekala akcija za preskrbo obrata s tekočo vodo. V ta namen so prav tako s prostovoljnim delom in sredstvi izdelali vodohram za cca. 5 tisoč litrov vode, izvedli izkop in betonažo in ga povezali z obratom v dolžini cca. 500 metrov. Koliko

napora in prizadevanj je bilo za izpeljavo teh akcij z njegove strani potrebno in koliko volje vseh za izvedbo tako veliko opravljenega prostovoljnega dela!

Med tem se je že organizirala proizvodnja na zasilni lokaciji v kletnih prostorih župnišča, ki pod normalnimi pogoji niso ustrezali dejavnosti, ki se je vanje prenesla. Volja ljudi je te težave z razumevanjem, brez slabe volje prenašala in presenetljivo dosegala zelene uspehe.

Franco Peternelj, čeprav kmet, se je tudi sam vključil v aktivno delo v obratu in s tem dal zgled omahljivcem, ki so dvomili v uspešnost obratovanja. 27. aprila 1987 je Davča slavila svoj uspeh, slavila je otvoritev novega obrata. Vloženo delo je obrodilo sad. Zadoščenje je bilo popolno. Vsi napori so bili bogato poplačani. Žal je bilo obratovanje le kratkotrajno. Nove razmere v gospodarstvu so izničile vsa prizadevanja in delo krajanov. Velika pripravljenost za delo pa ni mogla odtehtati zahteve, da se dejavnost v obratu ustavi.

Tudi v tej situaciji je Franc dodal zadnji doprinos za ohranitev dela v obratu. Pomoč in podporo je iskal pri vseh forumih, pa povsod brez prisluha. Težo so pridobile poslovne odločitve. Usoda Davče je bila s tem zapečaten.

Kaj pa Franc Peternelj? Propad dejavnosti je bil zanj skeleča rana. Vse njegovo delo za domači kraj in njegove ljudi je bilo izničeno. Njegov življenjski cilj je propadel. Za vse svoje delo, napore in skrbi je prejel zaušnico, ki je zagotovo ni zaslužil. Reko "Nehvaležnost je plačilo tega sveta" se je tudi v njegovem primeru izkazalo za resnično.

Zagrenjen se je umaknil v zasebnost. Moji spomini na sodelovanje z njim bodo ostali nepozabni. Franc Peternelj, Jurež, je bil človek dejanj, ki so v marsičem spremenila in izboljšala življenje krajanov Davče.

Češnjica, 24. maj 2009

Peter Polajnar

Spomine na sodelovanje s Francem Peterneljem je zapisal tudi mag. Milan Krišelj:

Z Davčo in slavljencem, Francem Peterneljem, p. d. Jurežem, sem se prvič srečal v času svoje poklicne poti, ko sem bil v občini Škofja Loka zaposlen kot pospeševalec za kmečki turizem. To je bilo v letih od 1976 do 1983, torej več kot pred 30 leti. Prav Davča je bila za mladega turističnega delavca poseben izziv, saj je bila in je še primer hribovskega prostora, kjer se od osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti ne da dostojno živeti in preživeti, zato so t. i. dopolnilne dejavnosti, med katerimi je lahko tudi turizem na kmetijah, pravzaprav nujne.

Pri mojih številnih službenih obiskih Davče sem se kmalu srečal tudi s slavljencem, Francem Peterneljem, in seveda še z drugimi takratnimi gospodarji davških kmetij, med katerimi je žal nekaj že pokojnih. Še posebej se spominjam Lojzeta Kodra, p. d. Štulca, ki je bil brat slavljenceve žene. Po tragični nesreči pri delu v gozdu, ko se je Lojze tako močno poškodoval, da je za posledicami ran umrl, je velik del bremena in dela, ki ga je prej za potrebe vasi opravljal Lojze, padlo na Franca Peternelja.

Davče si tudi danes ne predstavljam brez Franca, njegove žene Minke in njune družine. Vsi problemi, s katerimi se ubada krajevna skupnost kot celota ali vsaka kmetija posebej, se tako ali drugače dotaknejo tudi Franca Peternelja, največ seveda na komunalnem področju, pa tudi pri cestah, telefonu, vodovodu, hudournikih, plazovih.

Kljub številni družini pa Francu Peternelju ostaja nekaj časa in energije še za eno ljubezen, to je glasbo. Ni ravno pogosto, da na hribovski kmetiji srečaš klavir, imenitno pohištvo, ki bi bolj sodilo v grajske sobane, umetniške slike domače izdelave ... Pri Jurežu je vse to in še več. Čeprav se Franc ni mogel odločiti za kmečki turizem, veliko sva govorila tudi o tej možnosti, pa je njegova hiša vedno odprta za goste, vabljeni in ne vabljeni, saj domačija stoji ob cesti, ki vodi na Porezen, kjer je vsako leto v marcu partizanski pohod v spomin na žrtve ob izteku druge svetovne vojne, pa tudi na prevalu, kjer se cesta prevesi in mimo Štulca pripelje v dolino Zadnje Sore, takoj za hišo pa je še odcep za Majdeljca in Pstinarja.

Prav neverjetno je, koliko energije, trme, upanja, volje mora biti v človeku, da vzdrži vse napore, da si zagotovi zgolj osnovne pogoje za življenje in preživetje. Za vse tiste stvari, na katere velika večina niti ne pomisli, ker se jim zdi, da morajo drugi (država) skrbeti zanje. V Davči pa ni tako! Žalostno pa je dejstvo, da gre največ energije za boj z birokracijo. O tem bi vam Franc vedel veliko povedati.

Z Davčo imam še danes poseben odnos. Tudi in predvsem zaradi ljudi, kakršen je Franc Peternelj. Še vedno sem tudi prepričan, da je prav turizem tisti, ki bo Davči prinesel boljše čase. Ne samo zimski v povezavi z imenitnim in po mojem mnenju najbolje opremljenim smučarskim centrom Črni vrh, ki ga upravljajo prijazni ljudje in ki je skoraj v celoti na površinah davških kmetov, pač pa skozi vse leto! Žal pa je v takih okoljih, kot je Davča, mnogo in preveč problemov takih, da jih samo posameznik ali lokalna skupnost ne more rešiti. Potrebna je širša družbena (državna) pomoč, saj je v interesu vseh nas, da hribovski prostor ostane živ in poseljen.

Slavlencu želim, da bi še dolgo zdrav in krepak lahko skrbel za svojo družino, za Davčo, za ljudsko petje, pa tudi to, da bi končno imel več časa uživati sadove svojega dela in se veseliti uspehov svojih otrok in vnukov.

Še na mnoga leta!

Visoko, 3. maja 2009

Mag. Milan Krišelj

Spomini, načrti in želje jubilanta

Spomini slavljenca, 70-letnika, so tesno povezani z njegovo domačijo, spomini na njegove skrbne starše, na otroška in mladostna leta, na vse, kar ga je v dobrem in slabem spremljalo v življenju. Raje se spominja le svetlih trenutkov in dogodkov, grenke, kot pravi sam, raje odmika in pozablja, ker človeka

spravljajo v slabo voljo in počutje. Pri odstiranju njegove ustvarjalne glasbene poti ostaja slavlencu Francu Peternelju v najlepšem spominu vodenje Cerkvenega mešanega pevskega zbora, druženje s pevci domače župnije ter ostalih pevskih skupin. To je njegovo področje, ki mu je posvetil ves svoj prosti čas in glasbeni talent, še danes mu ostaja skrb in moto njegovega vsakdana.

Orgle, kraljica glasbil, so davškemu organistu Francu Peternelju prirasle k srcu že v rani mladosti; v Davči 13. aprila 2009. Foto: Anton Sedej

Njegovi spomini so še kako povezani s prvim Terčeljevim dnevom, kot pravi, je bil ta zanj vrhunec njegove glasbene kariere, saj je v Davči nastopilo kar osem pevskih zborov. Rad se spominja svoje strmo prehojene poti pri razvoju Davče, kar mu je v veliko osebno zadovoljstvo, še posebno dosežki, pri katerih ima tudi sam delež.

Kakšnih posebnih življenjskih načrtov jubilant danes nima več v mislih, le to mu je velika želja, da bi Jureževa domačija še naprej uspešno rasla z novimi močmi, ki bodo nadaljevale življenje na njej ter skrbele za njen napredek in obstoj.

Glede petja v župniji ima željo, da bi se zborovsko petje v Davči nadaljevalo, da bi se v pevske vrste vključevali mladi in da bi se našlo nekoga, ki bi se opogumil in prevzel skrbi ter naloge organista. Petje, kot pristavi jubilant Franc, je pomemben dejavnik življenja, človeka v marsičem drži pokonci in je vsakemu lahko v ponos in osebno čast. Terčeljev dan v Davči naj postane in ostane tradicija – kulturni praznik v Davči, ki bo zbliževal pevce sosednjih župnij, obenem pa ohranjal spomin na velikega Slovence, pesnika in pisatelja Filipa Terčelja.

Zaključek

Le redko se še najdejo ljudje, ki so pripravljene toliko postoriti za skupne interese in za dobro svojega kraja. Med tistimi, ki jim lahko glede na njihove zasluge to pripisujemo, je vsekakor Franc Peternelj. V Davči sta bila doma tudi nekdanje dobro znana vaščana, Ivan Prezelj, p. d. Podgrivar (1886–1979), rekli so mu tudi "oče Davče", in Alojzij Koder (1936–1981), p. d. Štulec. Oba sta se prizadevala, da bi Davčarji živeli boljše, človeka vredno življenje. Po njihovi smrti je to poslanstvo nadaljeval Franc Peternelj ml., p. d. Jurež. Vsi trije davški zanesenjaki so orali ledino in jedli trdo skorjo kruha, da so se razmere življenja Davčarjev tudi po njihovih prizadevanjih in zaslugah izboljšale.

Koliko odrekani so bili potrebni za skupno dobro vaške skupnosti, zaradi tega je bilo marsikdaj okrnjeno delo in razvoj njegove domačije. Sam se je dobro zavedal, da se je vredno angažirati za dobrobit Davče, ko je šlo za pomembne premike, ki so omogočili boljšo eksistenco vaščanom. V obdobju 40 let je bil kar osemkrat predsednik gradbenih

odborov, ki so bili v vaški skupnosti imenovani za razna področja pri razvoju Davče: na področju komunalne gradnje, elektrifikacije, gradnje vodohramov in pri gradnji večnamenskega objekta. Za svojo požrtvovalnost Franc ni prejel nikoli nobenih zahval in priznanj, le za delo na kulturnem področju ima nekaj plaket, ki so vidne na stenah v njegovi hiši. V vseh naštetih prizadevanjih in težavah mu je vedno zvesto stala ob strani, ga podpirala ter mu pomagala njegova dobra in prijazna žena Minka. Prav je, da ustvarjalne življenjske sledi jubilaranta Franca Peternelja ostajajo zapisane kot spomini, ki nikoli ne zbledijo in ne zatonejo v pozabo.

Na velikonočni ponedeljek je jubilarant Franc Peternelj v krogu svoje družine, sorodnikov, pevcev in prijateljev v gostišču pri Šoštarju v Davči praznoval svoj 70. rojstni dan. Naj se mu izpolnijo njegove želje, še naprej naj ga spremlja dobro zdravje ter njemu najbolj draga pevska družba na cerkvenem koru.

Iskrene čestitke ob tvojem jubileju, Franc Peternelj, vse dobro in še na mnoga leta!

Anton Sedej, avtor prispevka

Viri:

Peternelj, Franc, Davča 9: Osebni spomini, kronika in družinski arhiv.

Mencinger, Borut: *Povzetek podatkov iz filma O Davči*, 1997.

Informatorji:

Rudolf Tršinar, Baragov trg 1, 4000 Kranj.

Peter Polajnar, Češnjica 36, 4228 Železniki.

Milan Krišelj, Visoko 115, 4212 Visoko.

Janez Močnik, Ul. Ivana Hribarja 25, 4207 Cerklje na Gorenjskem.

Glasbeniki in duhovniki v davški župnijski cerkvi 25. maja 2008. Od leve: skladatelj prof. Janez Močnik, organist prof. Tone Potočnik, zlatomašnik Rudi Tršinar (nekdanji župnik Sorice in Davče), Miro Turk, sedanji župnik, in Franc Peternelj, organist in pevodnja v Davči. Foto: Anton Sedej, arhiv Franca Peternelja

